

פרופסור דוד גוטמן - דיוקן ומורשת

נחקר ונכתב ע"י דרור שקד (Ph.D)

דוד גוטמן נולד בשנת 1932 הוא פרופסור אמריטוס באוניברסיטת חיפה. בין השנים 1987-1992 שימש כראש בית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה. הוא מוכר בעולם כמומחה ללוגותרפיה וכידיד אישי של פרופסור ויקטור פרנקל. עסק בהוראה, במחקר, בהכשרה ובייעוץ בתחום הלוגותרפיה במשך שנים רבות. כתב, ערך ותרגם עשרים ספרים ופרסם קרוב למאה מאמרים ועבודות מחקר בכתבי עת מקצועיים.

קורות חיים

יליד הונגריה, ניצול השואה לאחר שהיה בגטו בודפשט. עלה לישראל על סיפון אניית המעפילים "אקסודוס", הוחזר לגרמניה למחנות מעצר בריטיים, ועלה שוב לישראל בשנת 1948.

למד באוניברסיטה העברית בירושלים עבודה סוציאלית, וקיבל תואר בוגר בשנת 1962. שימש כשליח תרבות לקהילה היהודית בסוונה, מדינת ג'ורג'יה, ואחר כך עשה את הדוקטורט. לאחר לימודיו לימד באוניברסיטה הקתולית בווינגטון, ארצות הברית. בשנת 1987 התמנה לראש בית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה וכיהן בתפקיד זה חמש שנים. בשנות השבתון שלו, ב-1992-1994 ובשנת 2000 עבד בהתנדבות כיועץ לראש הגוינט בבודפשט בפיתוח שירותי רווחה לקהילה היהודית בכלל, ולניצולי השואה בפרט.

פרופסור גוטמן מוכר בעולם כמומחה ללוגותרפיה וכידיד אישי של פרופסור ויקטור פרנקל. עוסק בהוראה, במחקר, בהכשרה ובייעוץ בלוגותרפיה במשך שנים רבות. הוא כתב, ערך ותרגם עשרים ספרים ופרסם קרוב למאה מאמרים ועבודות מחקר בכתבי עת מקצועיים. בשנת 2003, קיבל את הפרס היוקרתי על מפעל חייו ותרומתו ללוגותרפיה ולניתוח קיומי, מטעם קרן ויקטור פרנקל ועיריית וינה. אחדים מספריו תורגמו לאנגלית, לספרדית, לגרמנית, להונגרית, לסינית. בשנים האחרונות תרגמו הורחבו בעולם ושני ספרים תורגמו לרוסית ואחד לפרסית, וכיום ספריו מתורגמים גם לשפה הקוריאנית ולשפת קאנדה בהודו. פרופסור גוטמן נבחר בשנת 2010 כאחד מחמישים "הגיבורים למען צדק חברתי" על ידי אוניברסיטת מרילנד.

פרופ' דוד גוטמן משמש שנים רבות כמחנך וחוקר בתחום העבודה הסוציאלית, הגרנטולוגיה, הלוגותרפיה וההכשרה של עובדים מקצועיים ב-עבודה סוציאלית. גוטמן משתתף פעיל בכנסים בינלאומיים רבים בעולם, מחברם של ספרים רבים בתחום העבודה הסוציאלית, הטיפול, הגרנטולוגיה ומתרגם של ספרים ומאמרים מתחום אלו.

גוטמן הניח בעבודותיו תשתית לשילוב תפיסת הלוגותרפיה בישראל. ספרו "לוגותרפיה למטפל" נלמד על ידי מטפלים רבים בישראל ומחוצה לה, והתפרסם בקרב מטפלים ועובדים סוציאליים רבים בארץ.

ובעולם כולו. מחקריו של גוטמן משלבים בין גישת הלוגותרפיה ובין ניתוח קיומי של חיי אדם וההשלכות הפילוסופיות והמעשיות, תוך שילוב גישות שונות מתחומי הפסיכולוגיה, הפסיכותרפיה והדת. במחקריו מציע גוטמן דרכים שונות, מעשיות ויצירתיות, להתמודדות מוצלחת עם השאלות שהחיים מעמידים בפני האדם. בעשורים האחרונים עוסק במחקר פיתוח והפצת הידע הקשור בסוגיות אתיות בסיסיות בקרב העובדים הסוציאליים, עובדי הסיעוד והרפואה כגון: מה מותר ומה אסור בטיפול פרטני, כיצד על עובד סוציאלי, אחות או רופא להתנהג בסיטואציות של קונפליקט וניגוד אינטרסים ועוד.

משפחה ועבודה

פרופ' גוטמן מתגורר בחיפה ביחד עם בת זוגו מיכל יהלום אשר מלווה אותו גם בעריכה ותרגום של חלק ממאמריו ועבודותיו. לזוג שני ילדים: זיו (1963), ונרית (1968). פרופ' גוטמן עובד מדי יום במשרדו באוניברסיטת חיפה ומקיים קשר שוטף עם רעייתו ובני משפחתו של ויקטור פרנקל. כמו כן הוא משתתף כמרצה בכנסים בינלאומיים בתחום עבודתו המקצועית ודרכו לאורך חייו.

ספרים ותרגומים

ספרים שכתב

- הרשימה כוללת את ספריו של פרופ' גוטמן אשר הוצאו לאור החל משנת 2000 עת יצא לגמלאות.
- **זקנה ללא פחד, בהשראת הלוגותרפיה**, 2023, הודפס בישראל, עריכה לשונית: מיכל יהלום, הוצאה עצמית
 - **לוגותרפיה הלכה למעשה**, 2022, הודפס בישראל, עריכה לשונית: מיכל יהלום, הוצאה עצמית
 - **תהיות**, 2021, עברית, הודפס בישראל, עריכה לשונית: מיכל יהלום, הוצאה עצמית
 - **השיבה הביתה**, 2015, באנגלית, מינכן, הוצאת הרטונג-גור
 - **הישרדות לחיים**, 2015, באנגלית ובגרמנית, וינה, הוצאת אדישון-ספליטר
 - **הגיגים חלק רביעי באוטוביוגרפיה שלי**, 2014, בעברית, הוצאת מגדל העמק
 - **מפגשים, חלק שלישי באוטוביוגרפיה שלי**, 2012, בעברית, הוצאת מגדל העמק
 - **מעברים, חלק שני באוטוביוגרפיה שלי**, 2011, בעברית, מערכת קיבוץ דליה
 - **הדרך הביתה, חלק ראשון באוטוביוגרפיה שלי**, 2011, בעברית, הוצאת מגדל העמק
 - **מציאת משמעות בחיים, באמצע החיים ואילך, רוח וחוכמה מלוגותרפיה**, (2008) באנגלית, וסטפורט קונקטיקוט, הוצאת פרגר
 - **ניצולי השואה ומדינת ישראל** נכתב ביחד עם הראל, ז. 2008, באנגלית, קרן קול ישראל ומוזיאון מלץ למורשת יהודית. קליבלנד, אוהיו.
 - **האם איחרתי את הרכבת? משמעות החיים באמצע החיים ואילך**, 2007 בעברית, הוצאת מודן

- **אתיקה בעבודה סוציאלית: קונטקסט של דאגה**, 2006, בינגהמטון, ניו-יורק: הוצאת היבורט פרס.
- **מחקר אמפירי בלוגותרפיה ובפסיכו-תרפיה מכוונת למשמעות**, ביחד עם בטהיאני א. ו. פניקס, אריזונה הוצאת ג'ף צייג
- **אתיקה למקצועות טיפוליים** (2001) הוצאת דיונון.
- **"לוגותרפיה למטפל עבודה סוציאלית משמעותית"** עם דברי ההקדמה שכתב ויקטור פרנקל, יצא לאור על ידי דיונון בשנת 1999.

ספרים שתרגם

- **ויקטור פרנקל: זיכרונות, מה שלא נכתב בספרי** (2015) מגדל העמק מוציאים לאור
- **אלפרד אדלר - הכרת אדם** (2012) "הוצאת המכללה האקדמית עמק יזרעאל.
- **ויקטור פרנקל: הרופא והנפש** 2010, הוצאת דביר
- **אלפרד אדלר - המשמעות של חיינו** 2008, הוצאת דביר
- **הירושי תקשימה - רפואה פסיכוסומטית הומניסטית, ספר לוגותרפיה** סטי, תורגם ביחד עם ד"ר מניון איזנברג, 1990 הוצאת דביר

ספריו שתורגמו לשפות נוספות

- **"לוגותרפיה למטפל: עבודה סוציאלית משמעותית"**, תורגם ב-2020, **לקוראנית**
- **"האם איחרתי את הרכבת?"**, תורגם ב-2016 **לקוראנית** על ידי Chunga books.
- **"גילוי משמעות בחיים באמצע החיים ואילך"**, 2018, מוסקבה: מכללה פסיכואנליטית, **לרוסית**
- **"לוגותרפיה למקצועות הטיפוליים: עבודה סוציאלית משמעותית"**, 2016, מוסקבה: המכללה הפסיכו-אנליטית, **לרוסית**
- **"גילוי משמעות בחיים באמצע החיים ואילך"**, 2016, שירז, אירן: הוצאת נבידשירז, **לפרסית**
- **"אתיקה בעבודה סוציאלית – קונטקסט של דאגה"**, 2011 טאיפיי, טאיוואן: פרו-אד הוצאה לאור. **לסינית וטאיוואנית**

פרסומים בכתבי עת בינלאומיים

- **"(2007) סיפורים חסידיים למטפלים ולסטודנטים בבריאות הנפש"**. הפורום הבינלאומי ללוגותרפיה. כתב עת לגילוי משמעות. כרך 30, ע' 20-30.

- " (2005) סיפורים חסידיים בהוראה ובעבודה טיפולית". בודפשט: סימן הוצאה לאור. (בהונגרית).
- (2004) (ביחד עם צין, ח.) ארגון נושאים בעבודה סוציאלית. כתב עת בינלאומי לתיאוריה של מושגים, קלסיפיקציה, ידע וארגון. כרך 30 מספר 3. (2003)
- " (2003) חיפוש אחר חיים משמעותיים בזקנה". נושאים בזקנה גלובלית. פרד. א. אהרן עורך. ניו יורק: הייבורט פרס.
- " (2002) ויקטור פרנקל ולוגותרפיה". כתב עת ליהדות ולתרבות. כרך 4, 63-5762, ע' 46-63.
- (2000) גישות בפסיכולוגיית המעמקים ובלוגותרפיה למשמעות ולפסיכותרפיה". גילוי משמעות קיומית. ע' 185-196. גאי. ט. רקר וקרי צ'מברלין עורכים. קליפורניה: סאג' מוציא לאור.
- בלוגותרפיה - כתב עת בנושא לוגותרפיה משמעות בחיים פילוסופיה ויישום

הרצאות בכנסים בינלאומיים

- כנס של האגודה הספרדית ה-26 ללוגותרפיה, שהתקיים בסן סבסטיאן, ספרד, באוניברסיטה דאוסטו. ההרצאה "הידידות שלי עם פראנקל". אוקטובר 2022
- "עבודה עם אנשים מוגבלים לפי התיאוריה של פרנקל וסונדי" "שבוע הפסיכולוגיה בסנט פטרבורג, רוסיה". אפריל 2019
- "חופש בחירה בבניית האופי של הלוגותרפיסט". הרצאה בכנס הרביעי הבינלאומי במוסקבה, רוסיה. במכון הפסיכואנליטי. 28 באוגוסט 2018.
- "להיות לוגותרפיסט טוב". הרצאה במכון הפסיכואנליטי מוסקבה, רוסיה. 14 באוקטובר 2017.
- "לוגותרפיה בפרקטיקה". הרצאה בכנס על לוגותרפיה בסנט פטרבורג, רוסיה 29 אפריל, 2017.
- הרצאה בקונגרס "על עתידה של הלוגותרפיה". וינה אוסטריה 22 ספטמבר, 2016.
- "הישרדות לחיים". הרצאה לכבוד גברת פרנקל, ליום הולדתה ה-90 ולפתיחת המוזיאון על שם פרנקל בווינה, אוסטריה. 6 נובמבר, 2015
- "הישרדות לחיים". הרצאה בכנס בינלאומי בלוגותרפיה, בפתיחת "חדר פרנקל". מכון פסיכואנליטי, מוסקבה, רוסיה 29 מאי, 2015.
- "הישרדות לחיים – עדות על ידידות אחרי השואה" לרגל שחרורו של ויקטור פרנקל ממחנה הריכוז טורקהיים, גרמניה, ולרגל שחרורי מגטו בודפשט לפני שבעים שנה. דכאו, 28-29 מרץ, 2015.
- "רוחניות בלוגותרפיה וביהדות חסידית". הרצאה בכנס בינלאומי על לוגותרפיה וניתוח קיומי. מכון ויקטור פרנקל, וינה, אוסטריה 15-17 מאי, 2014.
- "סיפורים מזרחיים למען לוגותרפיסטים". מכון ויקטור פרנקל וינה, אוסטריה. 15-18 מרץ, 2012.

- "שימוש בסיפורים מהמזרח בפסיכותרפיה ובלוגותרפיה". הרצאה בכנס בינלאומי לזיכרון שנים למות ויקטור פרנקל. האוניברסיטה הסלאזינית ברומא, איטליה, 26-28 אוקטובר, 2007.
- "סיפורים והוראה בחסידות". הרצאה בכנס בינלאומי לכבוד יום הולדתו ה-100 של ויקטור פרנקל. מדריד, ספרד. 9-11 נובמבר 2005.
- "סיפורים חסידיים לשימוש על ידי לוגותרפיסטים". בודפשט, הונגריה. אונמיברסיטת קארול גשפר. 16 אפריל, 2005.
- "רוחניות יהודית והלוגותרפיה של פרנקל". הרצאה בסימפוזיון בינלאומי במכון ליהדות ולתרבות, מלבורן, סידיני ואדלייד, אוסטרליה, 30-31 יוני, 2002.
- "קלסיפיקציה בלוגותרפיה". הרצאה בכנס בינלאומי על לוגותרפיה, דאלאס, טקסס. 19-24 יוני, 2001.
- "חינוך פליטים יהודים מיוגוסלביה לשעבר". כנס בינלאומי על חינוך יהודי לפליטים בודפשט, הונגריה. 23-25 מאי, 2000.

פרופ' דוד גוטמן בכנס בינלאומי במוסקבה 2015
בנושא אדם מחפש משמעות

הוקרה ופרסים

- מגן "יקיר קהילת הלוגותרפיה בישראל" על מפעל חיים, בשיתוף המרכז הישראלי ללוגותרפיה יישומית, העמותה ללוגותרפיה בישראל וויקטור פראנקל ישראל. חיפה, מאי 2026
- פרס הוקרה מיוחד לכבודו ולזכרו של ד"ר ויקטור פרנקל 7 אפריל, 2024. מטעם הארגון העולמי AMES
- קיבל תואר דוקטור ופרופסור לשם כבוד בפסיכולוגיה על ידי אוניברסיטת טוראן, אלמטי, קזחסטן עבור תרומתו לפיתוח הלוגותרפיה. 3 מאי, 2017.

- קבלת תואר פרופסור לשם כבוד על ידי המכון הפסיכואנליטי במוסקבה עבור תרומתו ללוגותרפיה. 29 מאי, 2015.
- קבלת חברות לשם כבוד על ידי מכון ויקטור פרנקל בווינה. 16 מאי, 2014.
- תעודת כבוד "אחד מחמישים הגיבורים למען צדק חברתי" על ידי בית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת מרילנד, בבולטימור. 28 באפריל 2012.
- פרס ע"ש ויקטור פראנקל לשנת 2003 עבור תרומתו והישגיו בלוגותרפיה מאת הקרן של עיריית וינה על-שם ויקטור פרנקל.

קישורים חיצוניים

- [אתר אישי, פרופ' דוד גוטמן](#) (הוקם עי המרכז הישראלי ללוגותרפיה יישומית ICAL)
- [פרקים מהספר "תהיות" מאת פרופ' דוד גוטמן 2021, עריכה לשונית: מיכל יהלום](#)
- [דוד גוטמן, "פגישה עם לוגותרפיסט נצחי", שגית שלמה](#)
- ["ידידי היקר ויקטור" – מכתב אישי מאת דוד גוטמן, תורגם על ידי גב' מיכל יהלום](#)
- ["האיש החפץ חיים" – מאמר אודות מפגש אישי עם פרופ' דוד גוטמן באוניברסיטת חיפה פברואר 2020](#)
- [מבוא למחזה של ויקטור פרנקל: "סינכרוניזציה בבירקנוואלד", ועידה מטאפיזית 2020](#)
- [סיפורו האישי של הפרופ' דוד גוטמן - סרטון מתוך מיל"ב "זמן חיפה"](#)
- [פודקאסט - שיחה על לוגותרפיה ופילוסופיה מאת פרופסור דוד גוטמן](#)
- [פודקאסט - שיחה על שואה, גבורה, אקסודוס ותקווה, מאת פרופסור דוד גוטמן](#)
- [כתבה - המפגש המרגש של פרופ' דוד גוטמן עם ד"ר אישטון קורמנדי](#)